

(5)

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot heffing eener inkomstenbelasting, gelijk mede tot instelling van raden van beroep voor de directe belastingen en vaststelling van algemeene bepalingen betreffende het beroep op die colleges.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, zijn van haar ontvangen de navolgende Memoriën van Antwoord:

1°. *Memorie van Antwoord betreffende het Ontwerp van wet tot heffing eener inkomstenbelasting.*

Algemeene beschouwingen.

§ 1. Met belangstelling heeft ondergeteekende kennis genomen van de beschouwingen, welke omtrent den minder gunstigen toestand van 's Lands financiën in het Voorloopig Verslag zijn weergegeven.

Hoewel onvoorwaardelijk de wenschelijkheid beamende, dat bij het doen van voorstellen, welke tot nieuwe uitgaven leiden, steeds rekening worde gehouden met de Staatsinkomsten, meent hij, afgescheiden daarvan, te mogen opmerken, dat het naar zijn oordeel van geen goed beleid zou getuigen, indien voorzieningen, welke dringend noodig worden geacht, achterwege zouden worden gelaten op den enkelen grond, dat zij niet uit de opbrengst der bestaande heffingen kunnen worden bestreden. In het bijzonder geldt dit ten aanzien van die maatregelen, welke de volksoontwikkeling en de volkswelvaart ten goede komen. Met betrekking tot dergelijke voorzieningen acht hij het alleszins gerechtvaardigd af te wijken van het door eenige leden gehuldigde beginsel, dat de tering zich steeds naar de nering behoort te regelen.

Evenwel voegt hij hieraan onmiddellijk toe, dat het immer een onafwijsbare eisch blijft, dat voor elken maatregel, waarvan vermeerdere uitgaven is te verwachten, de middelen tot dekking daarvan moeten worden aangewezen. Te groote opvoering van uitgaven en te zware belastingdruk worden daardoor tegengegaan.

§ 2. Inderdaad zal door de versterking, welke van deze wet voor 's Lands middelen, kan worden verwacht, slechts gedeeltelijk in de behoeften der schatkist worden voorzien. In de opgave, toegevoegd aan de Memorie van Antwoord betreffende het onderwerpelijks wetsvoorstel (Gedrukte Stukken, Tweede Kamer, Zitting 1913—1914; 18, n°. 10, bladz. 27 e. v.) heeft ondergeteekende aangegeven op welke wijze de verder benodigde gelden zouden zijn te verkrijgen.

Het behoeft geen betoog, dat die opgave thans echter hare waarde heeft verloren.

De buitengewoon hooge uitgaven, waartoe ons Land, ten gevolge van den inmiddels ingetreden oorlogstoestand in de

naburige Staten, is genoodzaakt, en de omstandigheid, dat de oeconomische crisis de opbrengst der bestaande heffingen aanzienlijk zal doen dalen, brengen mede, dat veel grootere offers van de natie moeten gevraagd worden.

Waar op dit oogenblik nog niet is te bepalen tot welke bijzondere uitgaven de Staat verder verplicht zal zijn, en eene raming dus vanzelf is uitgesloten, is het uit den aard der zaak niet doenlijk thans een behoorlijk omlijnd financieel program aan te bieden.

§ 3. Terecht is opgemerkt, dat ondergeteekende de meening is toegedaan, dat de meerdere middelen, welke noodig zijn, in hoofdzaak moeten gevonden worden uit de directe belastingen.

Afgescheiden van de bezwaren, welke aan de meeste indirecte belastingen zijn verbonden, als hooge inningskosten, kostbare contrôle, bemoeilijking in de uitoefening van bedrijven, enz., verdienen de directe belastingen reeds hierom de voorkeur, dat bij de regeling rekening wordt gehouden met de draagkracht der belastingplichtigen.

Dit neemt evenwel niet weg, dat in een goed samenstel van belastingen indirecte heffingen, waaraan ontegenzeggelijk ook vele voordeelen zijn verbonden, niet mogen ontbreken. Zij zullen alleen dan met grond kunnen worden bestreden, wanneer enkele klassen der bevolking door haar te zwaar worden getroffen.

In welke mate thans de indirecte belastingen zullen moeten worden verhoogd is evenmin als ten aanzien van de directe belastingen, nog te bepalen. Het lijdt echter geen twijfel, dat de hooge eischen, welke ten gevolge van de buitengewone omstandigheden, waarin het Land verkeert, aan de schatkist worden gesteld, noodzaken om niet alleen uit de directe, doch tevens uit de indirecte belastingen een aanzienlijk hooger bedrag te verkrijgen. Daarnaast, — dit worde reeds nu vastgesteld, — zal de grootst mogelijke zuinigheid in het Staatsbestuur moeten worden in acht genomen.

Wat verder de in het Voorloopig Verslag gegeven opmerkingen aangaat betrekkelijk eenige met name genoemde belastingen, meent ondergeteekende op grond van hetgeen hierboven is gezegd, zich te moeten bepalen tot de verzekering, dat daaraan de vereischte aandacht zal worden geschonken. Hij voegt hieraan toe, dat in zake de zegelbelasting een wetsontwerp in gereedheid is gebracht, waarin deze belasting geheel opnieuw is geregeld. Intusschen zij er, naar aanleiding van de aanbeveling om de zegeling verplichtend te stellen voor huurcontracten en assurantiepolissen, op gewezen, dat deze stukken ook volgens de tegenwoordige wet zegelplichtig zijn.

Met betrekking tot het tarief van invoerrechten wordt herhaald, dat van de tegenwoordige Regeering bezwaarlijk was te verwachten, dat zij het door den Minister KOLKMAN ingediend wetsontwerp zou handhaven.

Ten slotte verklaart ondergeteekende, met betrekking tot de opmerking in zake de uitvoering van art. 369 der Invaliditeitswet, dat hij zich geheel vereenigt met hetgeen te dien aanzien door eenige leden ter weerlegging is aangevoerd en op bladz. 4 van het Voorloopig Verslag is aangegevend.

§ 4. De opmerking van onderscheidene leden, dat zij zich tegen verdere opvoering der directe belastingen en met name tegen de verhooging der successierechten zouden verzetten, meent ondergeteekende te mogen beschouwen in verband met de tijdsomstandigheden, waarin zij werd gemaakt. Nu deze zoo belangrijk zijn veranderd, acht hij de onderstelling niet gewaagd, dat zij thans achterwege zou zijn gebleven. Waar de te bestrijden uitgaven tot zoo bedenkelijke hoogte zijn geklommen, vertrouwt hij, dat er voor deze leden aanleiding zal bestaan om de geopperde bezwaren, welke in het bijzonder gericht zijn tegen de verhooging der successiebelasting in de rechte lijn, althans niet te zeer te laten gelden.

§ 5. Reeds bij verschillende gelegenheden heeft de ondergeteekende mededeeling gedaan van de voornemens die hij koesterde met betrekking tot eene herziening van de belastbare opbrengst der ongebouwde eigendommen. Die voornemens zijn uitvloeisel van de overweging dat de bedragen, welke thans als belastbare opbrengst in de kadastrale leggers zijn opgenomen, bij lange na niet met den werkelijken toestand in overeenstemming zijn, waarbij nog komt, dat de onjuistheden zeer ongelijk van grootte zijn. Verder is de ondergeteekende — ook dit gaf hij reeds eerder te kennen — van gevoelen, dat de wetgever, indien hij overgaat tot eene herziening dier belastbare opbrengst, daarmede geenszins in strijd handelt met het karakter of met de historische grondslagen der grondbelasting. Waar overigens die herziening thans nog niet aan de orde is, meent hij te kunnen volstaan met deze herhaalde beginselverklaring, alsmede met eene wijziging naar het zijns inziens voortreffelijk betoog nopens dit onderwerp, dat geleverd is in de §§ 1—3 der Memorie van Antwoord tot de herzieningswet van 1879 (Gedrukte Stukken 1878/1879 — 24, n°. 1) en naar de mede hoogst belangrijke opmerkingen in § 2 van het Voorloopig Verslag nopens die wet (Gedrukte Stukken 1877/1878 — 7, n°. 17).

De herziening, zoo daartoe mocht worden besloten, vordert echter onvermijdelijk veel tijd. Intusschen is het noodig, dat, in afwachting van hare totstandkoming, de vermenigvuldigingscijfers der bestaande belastbare opbrengst voor de waardebeoordeling der onroerende goederen voor de vermogensbelasting, worden verhoogd.

Die verhooging is niet alleen noodzakelijk in het belang van de schatkist, doch evenzeer om de vermogensbelasting beter aan haar doel te doen beantwoorden, nu zij voortaan eene aanvullende belasting van de inkomstenbelasting zal zijn. De wijziging wordt om die reden door ondergeteekende zelfs spoedeisend geacht. Vandaar dat een daartoe strekkend wetsvoorstel reeds bij den Raad van State is aanhangig gemaakt en waarschijnlijk eerlang aan het oordeel der Staten-Generaal zal worden onderworpen. Daarover hier in nadere beschouwingen te treden, zou voorbarig zijn.

§ 7. Het was ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat leden, die „alhoewel in de politiek niet aan de zijde der Regeering staande”, doch van meening, dat men zich bij het onderzoek van het wetsvoorstel had te bepalen tot zijne practische waarde, met het oog op de behoeften der schatkist, hun stem, zij het dan ook onder eenige voorwaarden, aan het wetsontwerp wenschten te geven.

Echter is het hem tot zijn leedwezen, juist met het oog op de behoeften der schatkist, om de reeds hiervoor in § 3 uiteengezette redenen, niet mogelijk de gevraagde toezegging te doen.

Het historisch verband tusschen de belasting der naamloze vennootschappen en de inkomstenbelasting is reeds door den ambtsvoorganger van den ondergeteekende in het licht gesteld op bladz. 8 der Memorie van Antwoord (Gedrukte Stukken 1912/1913, 44, n°. 1).

Een overzicht der belastingbepalingen van eenige Europeesche Staten betreffende naamloze vennootschappen is aan deze memorie als bijlage toegevoegd.

§ 8. De ondergeteekende is van oordeel dat de bepaling van het laagst belastbaar inkomen op f 650,— niet onjuist is te achten. Wel is waar geeft dat inkomen niet op alle plaatsen dezelfde draagkracht, maar daar eene classificatie voor de inkomstenbelasting groote bezwaren met zich zou hebben gebracht, scheen het logisch als minimum te handhaven het bedrag, dat ook de bedrijfsbelasting kent. Men bedenke overigens, dat de belasting van lagere inkomens slechts zeer gering is, en vooral, dat de aftrek ter zake van kinderen op de belasting der personen met een klein inkomen een zeer belangrijken invloed heeft (Verg. de zoeven vermelde Memorie van Antwoord op bladz. 19).

De mate van progressie is al evenzeer als het minimum belastbaar inkomen, eene quaestie van subjectief inzicht. De ondergeteekende heeft in de Tweede Kamer te kennen gegeven dat naar zijn gevoelen de progressie, zooals die thans in het ontwerp is geregeld, niet behoorde te worden verscherpt, en van dat gevoelen is hij sedert dien niet teruggekomen.

Dat er van belastingwetten oude en nieuwe modellen zouden bestaan, was den ondergeteekende niet bekend, en hij kan zich niet voorstellen dat de leden, welke het Engelsch stelsel van heffing bij de bron aanrieten, zouden meenen dat daarmede een nieuwe weg zou worden ingeslagen, waar de Engelsche inkomstenbelasting welhaast de oudste van Europa is (verg. A. WAGNER, Finanzwissenschaft, 2de druk, deel III, bladz. 220 vlg.). Dat overigens het innen der belasting van hen die bezoldigingen, loonen, enz. uitbetalen, eene verbetering zou zijn, waagt de ondergeteekende voorshands te betwijfelen.

§ 9. Terwijl de ondergeteekende aan de eene zijde het voorstel van zijnen onmiddellijken ambtsvoorganger nopens het in stand houden der afzonderlijke vermogensbelasting handhaafde, omdat dat voorstel hem theoretisch juist scheen dan het vermenigvuldigen van het vermogensinkomen met een grooter coëfficiënt dan het inkomen uit andere bronnen, vreesde hij aan de andere zijde niet dat het behoud dier belasting aanleiding zal geven tot eene overbelasting van het vermogen, die bij de keuze van het andere stelsel zou zijn achterwege gebleven. Beschouwingen, in hoeverre verhooging der vermogensbelasting te eeniger tijd noodzakelijk zal kunnen zijn, zal men van den ondergeteekende in de tegenwoordige tijdsomstandigheden niet verwachten.

§ 10. De ondergeteekende, wiens denkbeelden nopens de aanslagsregeling bekend zijn, acht het nutteloos, dienaangaande thans weder in beschouwingen te treden.

Waar in het Voorloopig Verslag gezegd wordt, dat met betrekking tot de inspecteurs der registratie nimmer en over die der directe belastingen telkens over fiscaliteit geklaagd wordt, moet de ondergeteekende er op wijzen, dat na de invoering der vermogens- en der bedrijfsbelasting aanvankelijk wel klachten over fiscaliteit van beide categorieën van ambtenaren door de Staten-Generaal kenbaar werden gemaakt, doch dat die in den loop der tijden nagenoeg verstomd zijn, zoodat veilig kan worden aangenomen, dat geen van de beide corpsen thans door een geest van „plagen en knijpen” bezielde is, indien dat al ooit het geval is geweest.

De bewering, dat in die richting door het Departement van Financiën druk zou worden geoefend op de ambtenaren der directe belastingen, is onjuist.

De ondergeteekende meent er voor te kunnen instaan dat de landbouwers, evenmin als de overige belastingplichtigen, door een hinderlijk inquisitoriaal optreden der ambtenaren gekweld zullen worden. Op de wenschelijkheid van boekhouding ook voor de landbouwers zal bij de bespreking der artikelen nog worden teruggekomen.

§ 11. De opmerking, dat over het algemeen aan de redactie van het wetsontwerp weinig zorg schijnt te zijn besteed, wijkt sterk af van het gevoelen der Tweede Kamer. Het komt den ondergeteekende voor, dat indien de opmerking gegrond is, in ieder geval de voorbeelden waarmede zij wordt gestaafd, niet gelukkig zijn gekozen.

In de eerste plaats toch wordt gezegd, dat in het tweede lid van art. 4 het woord „zuiver”, in verband met hetzelfde woord in het eerste lid, geen zin schijnt te hebben. Hierop nu valt te antwoorden, dat er tusschen zuivere opbrengst (tweede lid) en zuiver inkomen (eerste lid) geen verband is, zooals reeds een blik eenerzijds op art. 10, anderzijds op art. 19, terstond kan doen zien. Wie dan ten overvloede nog de Memo-

rie van Toelichting ad art. 4 leest, zal zich ten volle bevredigd moeten verklaren.

Verder worden in art. 124 de woorden „feiten strafbaar volgens artt. 122 en 123” gewraakt omdat in deze artikelen geen qualificatie van strafbare feiten wordt gegeven. Het is niet duidelijk wat hier met „qualificatie” (in het algemeen de taak des rechters) wordt bedoeld. Maar zooveel is zeker, dat de feiten die eene overtreding van art. 103 of van een krachtens art. 104 vastgestelde bepaling opleveren, strafbaar worden gesteld respectievelijk bij art. 122 en art. 123, en dus zijn: *feiten strafbaar volgens artt. 122 en 123*.

Eindelijk nog wordt bezwaar gemaakt tegen de woorden: „bedrijven en beroepen” in het eerste lid van art. 23, omdat hieruit zou volgen, dat een stichting alleen belastingplichtig zal zijn, wanneer zij zoowel een bedrijf als een beroep uitoefent. Tot antwoord moge dienen, dat de (subjectieve) belastingplicht der stichtingen wordt geregeld door art. 1, waaruit blijkt, dat reeds één bedrijf of één beroep voldoende is. Art. 23 handelt over het object der belasting. Bij het redigieren van dit artikel moest aan de mogelijkheid worden gedacht, dat verscheidene feiten — een of meer bedrijven en (of) een of meer beroepen — die ieder op zich zelf tot vestiging van den belastingplicht voldoende zouden zijn, *samengaan*, als wanneer de totale opbrengst den grondslag der belasting behoort te vormen. Dit was op de eenvoudigste wijze te verzekeren door de gekozen redactie, die volkomen verstaanbaar mag worden genoemd.

Artikelen.

Alvorens tot de beantwoording der gemaakte opmerkingen over te gaan, meent de ondergeteekende het navolgende te moeten te kennen geven.

Een en andermaal worden vragen gesteld nopens de wijze, waarop de wet in bepaalde gevallen zal moeten worden toegepast. Met zijn onmiddellijken ambtsvoorganger (verg. de Memorie van Antwoord, Zitting 1912/13 — 44, n°. 1, bladz. 21, art. 7, Iste lid) is de ondergeteekende van meening dat het antwoord op dergelijke vragen beter achterwege blijft. Het gebruik dat bij de toepassing der wet van zulke antwoorden pleegt te worden gemaakt, kan belemmerend werken op het vrije oordeel van den rechter, die toch in de eerste plaats geroepen is tot zelfstandige wetsuitlegging. Waarbij dan nog komt het gevaar dat het gegeven antwoord achterna kan blijken onvoldoende te zijn en men er niettemin mede blijft opereeren.

Vragen intusschen, waarop het antwoord weinig twijfelachtig schijnt, zal de ondergeteekende gaarne beantwoorden.

Artikel 1, b. Dat ook naamlooze vennootschappen in, al dan niet voortdurenden, staat van liquidatie belastingplichtig zijn, volgt uit het feit dat die vennootschappen gedurende de liquidatie nog als zoodanig bestaan (verg. het arrest van den Hoogen Raad van 24 Februari 1905, *W. v. h. R.* n°. 8185); uit art. 22 blijkt dat het ontwerp van die veronderstelling is uitgegaan.

c. De ongerijmdheid, welke hier aan het ontwerp wordt aangewreven, bestaat niet. De stichting, die een bedrijf of beroep uitoefent, is deswege belastingplichtig naar den maatstaf der gemaakte *winst*; de vereeniging alleen naar de gedane *uitdeeling* aan deelgerechtigden in de *winst*. De vereeniging met een niet-commercieel doel (zooals die welke in het Voorloopig Verslag zijn opgesomd) doet niet ter bereiking van dat doel „uitdeelingen aan deelgerechtigden in de *winst*”; zij kan wel gelden uitkeeren bijv. aan behoeftigen, ter subsidieering van nuttige instellingen, ter verpleging van zieken, enz., maar die uitkeeringen zijn ontwijfelbaar geene belastbare uitdeelingen. De wet op de bedrijfsbelasting zondert in art. 5, Iste lid, letter *b*, sommige dergelijke uitdeelingen van de belasting uit; in het onderhavige ontwerp is die uitzondering achterwege gebleven omdat zij vanzelf sprekend voor-

kwam (verg. de Memorie van Toelichting, ad art. 20, bladz. 47).

Doen de bedoelde vereenigingen toch uitdeelingen aan hare leden, dan is het blijkbaar dat de vereeniging in zooverre commercieel gewerkt heeft en derhalve alle reden tot belastingheffing aanwezig.

Naar het oordeel van den ondergeteekende zijn stichtingen met een niet-ethisch doel zeer wel denkbaar. Was hij van een ander oordeel, hij zou de stichtingen niet in het ontwerp hebben opgenomen.

Omtrent de beide thans in de bedrijfsbelasting aangeslagen stichtingen wordt medegedeeld, dat deze stichtingen, hoewel geen commercieel of industrieel doel hebbende, een bedrijf uitoefenen ten einde de opbrengst daarvan aan hare eigenlijke, ethische taak dienstbaar te maken.

Artikel 5. Omtrent de wijze van aanslaan van de landbouwers, die geen boek plegen te houden, valt geene bepaalde, algemeen geldende methode vast te stellen; evenmin als thans algemeene regels bestaan voor het aanslaan van de bedrijfsbelastingplichtigen die geen boek houden. Natuurlijk zal, vooral in den aanvang, die aanslag moeilijkheden opleveren, ook al heeft men hier het voordeel, dat althans de omvang van het bedrijf vrij gemakkelijk is na te gaan. Intusschen mag men vertrouwen, dat vele landbouwers door deze wet er toe gebracht zullen worden boek te gaan houden; naar den ondergeteekende ter oore kwam, heeft een centraal lichaam bereids in overweging, daarbij hulp en voorlichting te verleen.

Derde lid. (bedoeld zal zijn: *tweede onderalinea*). Het woord *huurwaarde* is hier niet in belastingtechnischen, doch in oeconomischen zin gebezigd. Intusschen zal de oeconomische *huurwaarde* meesttijds met die voor de personeele belasting identiek zijn.

Artikel 7. Zie de algemeene opmerking vóór art. 1.

Artikel 9, b en c. De hier gestelde vragen zijn, naar de ondergeteekende meent, afdoende beantwoord in de Memorie van Toelichting, ad art. 9; litt. *b* en *c* (bladz. 36 en 37): Volstaan moge dus worden met te wijzen op de strekking van dat betoog: dat de hierbedoelde uitdeelingen voor de leden en verzekerden niet anders zijn dan besparing van uitgaven.

Letter d. Men vraagt, wanneer speculeeren als een bedrijf zal worden beschouwd. Het ontwerp spreekt echter niet van speculeeren *als* bedrijf, maar van speculeeren *in de uitoefening van* een bedrijf. De particulier die in koffie speculeert, is voor de daarmede gemaakte *winst* niet belastingplichtig; de koffiehandelaar, die hetzelfde doet, wel.

Artikel 10. De ondergeteekende verwijst voor de ten deze gedane vragen naar de algemeene opmerking vóór art. 1.

Dat bij de berekening van den aanslag voor de bedrijfsbelasting de *huurwaarde* van een advocatenkantoor, enz. niet in mindering zou mogen worden gebracht, is niet juist; die *huurwaarde* valt onder de kosten ter verwerving van het inkomen (art. 3, § 2, letter *c*, en § 4 der wet). Onder de inkomstenbelasting zal die *huurwaarde* uiteraard alleen dan mogen worden afgetrokken als het een gehuurd kantoor betreft, niet als het kantoor eigendom is van den belastingplichtige. Wat dit laatste geval betreft, zij echter verwezen naar de beschouwingen voorkomende in de Memorie van Toelichting, bladz. 40, onderaan.

Derde lid. (bedoeld zal zijn: *Iste lid, 2de onderalinea*). De in het Voorloopig Verslag genoemde kosten zijn ongetwijfeld onder de ruime omschrijving van de bedrijfs- en beroepskosten begrepen.

Vierde lid. (bedoeld zal zijn: *Iste lid, 3de onderalinea*). Men heeft deze bepaling juist begrepen.

Artikel 11, 1°. De bij dit artikel gestelde vraag vindt haar antwoord in hetgeen de Memorie van Toelichting op art. 11 dienaangaande mededeelt (bladz. 40 bovenaan).

Artikel 13. Het gevoelen van den ondergeteekende nopens de bij dit artikel behandelde vraag is bekend (Verg. Gedr. Stukken, Zitting 1913/1914 — 18, n°. 2, art. 13). Nu de beslissing daarover gevallen is, schijnt het hem overbodig nog in verdere beschouwingen dienaangaande te treden.

Artikel 19. Met betrekking tot de opmerking nopens het niet in de vermogensbelasting betrekken van den gerechtigde tot eene lijfrente sluit de ondergeteekende zich aan bij hen, die in het ten deze geopperde bezwaar niet deelden.

Tweede lid. (bedoeld zal zijn: *1ste lid, 1ste onderaflinea*). Naar aanleiding van het hier opgemerkte, wordt er op gewezen dat in art. 8 der wet op de vermogensbelasting, het 20-voud der wettelijk verschuldigde renten in mindering van het vermogen wordt toegelaten. Wat de niet verschuldigde lijfrenten betreft, komt het den ondergeteekende niet redelijk voor, een gelijksoortigen aftrek te vergunnen. Zij verminderen de draagkracht van den desbetreffenden belastingplichtige niet, omdat de betaling van zoodanige lijfrenten niet kan worden gevorderd. Een last, drukkende op zijn vermogen, vormen zij niet.

Derde lid. (bedoeld zal zijn: *2de lid*). Met de leden, in de tweede plaats aan het woord, meent de ondergeteekende dat het niet aangaat wegens levensverzekeringspremie, die ten slotte toch een uitgaaf is als vele andere tot onderhoud dienende, ongelimiteerden aftrek toe te staan. De argumentatie, gegeven in de Memorie van Toelichting tot art. 18, maakt hij geheel tot de zijne.

Artikel 20. Hoewel de ondergeteekende, zooals in het Voorloopig Verslag wordt opgemerkt, de dividendbelasting liever vervangen had gezien door eene belasting naar rato van de netto-winst, heeft hij evenwel geene vrijheid kunnen vinden, eene zoo aanzienlijke wijziging in het ontwerp van zijnen ambtsvoorganger aan te brengen. Dit zoo zijnde, bestond er geen aanleiding de uitdeelingen aan commissarissen anders te behandelen dan onder de werking der wet op de bedrijfsbelasting het geval is, daargelaten nog of bij belasting naar de winst, de tantièmes niet als bedrijfskosten behooren te worden afgetrokken. Men verlieze voorts niet uit het oog, dat de commissarissen toch in elk geval over hetgeen zij als zoodanig genieten inkomstenbelasting hebben te betalen, en voorts, dat het bezwaarlijk aangaat en ook theoretisch onjuist zou zijn bij de heffing der inkomstenbelasting rekening te houden met het meerdere of mindere gemak, waarmede het inkomen verworven wordt.

Tweede lid. Van aandeelen aan toonder maakt art. 20, 2de lid, evenmin als art. 5, § 1, laatste lid der wet op de bedrijfsbelasting melding, omdat de opgaaf van eene vennootschap omtrent de toonderaandeelen van andere vennootschappen, die zij zou bezitten, bezwaarlijk te controleren zou zijn.

Artikel 23. De ondergeteekende is aan den wensch, te kennen gegeven in het tweede Voorloopig Verslag der Tweede Kamer, om stichtingen tot het geven van onderwijs niet onder de belastingvrije op te nemen, te gemoet gekomen omdat hij het aangevoerde argument, dat er geen reden was om winsten, die met onderwijs gemaakt worden, van belasting vrij te stellen, billijkte en van de juistheid van die handelwijze is hij, met de in de tweede plaats genoemde leden der Eerste Kamer, nog altijd overtuigd. Onbillijkheden zijn niet te vreezen, want, is het doel der stichting het verschaffen van goedkoop onderwijs, dan zal daarvan het gevolg zijn dat geene winst wordt gemaakt en dus belastingheffing achterwege moeten blijven.

Dat de in het Voorloopig Verslag genoemde stichting geen

bedrijf of beroep uitoefent (zoolang zij althans zelve geen onderwijs geeft) acht ook de ondergeteekende buiten twijfel.

Subsidiën voor inrichtingen van onderwijs behooren, evengoed als schoolgelden, tot de ontvangsten die bij de bepaling der zuivere opbrengst van het bedrijf in rekening moeten komen.

Artikel 38. De ondergeteekende is nog steeds van gevoelen, dat de naar art. 38 te verleenen remissie voor diegenen, welke een inkomen van f 5000 of meer genieten, eene geheel onbeteekenende, en dus onnoodige, verlichting van belastingdruk zou zijn.

Artikel 39. De ondergeteekende is door hetgeen in het Voorloopig Verslag wordt aangevoerd geenszins geschokt in zijne overtuiging dat de dividendbelasting, zooals die thans in het ontwerp is neergelegd, aan de eischen van billijkheid voldoet. De vrees, dat deze nieuwe belasting (nieuw voor slechts 2¼ ten honderd) van grooten invloed op den koers der aandeelen zou zijn, wordt niet door hem gedeeld, daar verwacht kan worden, dat bij vele vennootschappen de verhooging der belasting niet tot vermindering van dividend zal leiden. Thans, na de geweldige beroering in de fondsenmarkt, zal van dien invloed, zoo hij al bestaat, in elk geval weinig te bespeuren zijn.

Reeds in de Tweede Kamer heeft de ondergeteekende mogen verklaren, dat de onderwerpelijke regeling niet in den weg behoeft te staan aan het wetsontwerp, dat den gemeenten de opcentenheffing op de dividendbelasting mogelijk maakt. Hij wil die verklaring hier gaarne herhalen.

Artikel 43. Het aangiftebiljet zal zoo eenvoudig en begrijpelijk worden ingericht als mogelijk is.

Artikel 55. De hier gemaakte opmerking wordt weerlegd door het in art. 56 bepaalde.

Artikel 59. De ondergeteekende ziet er geen bezwaar in dat de benoembaarheid van vrouwen tot leden der schattingscommissiën niet uitdrukkelijk doch implicite in de wet is opgenomen. Mocht eene gewoonte in anderen zin bestaan, dan is deze afwijking toch in geen geval de eerste: ook de voorgedijraden tellen vrouwelijke leden, zonder dat het desbetreffend besluit iets inhoudt omtrent de mogelijkheid daarvan.

Het bezwaar, dat jarenlang (d. w. z. ten langste vier jaren) zwagers in eene zelfde commissie zitting kunnen hebben, acht de ondergeteekende van weinig belang, aangezien zulk een geval zich wel zelden of nooit zal voordoen.

Artikel 67. De ondergeteekende durft de verzekering geven dat de ambtenaren der registratie de taak, die hun door deze wet wordt opgelegd, met dezelfde toewijding zullen vervullen als hunne overige ambtsverrichtingen.

Dat de inspecteur der registratie per se zitting had moeten hebben in de commissie van aanslag ziet de ondergeteekende niet in; die inspecteur zou ten aanzien van de aanslagen dergenen die geen vermogen bezitten, niet zoovele inlichtingen kunnen verstrekken, dat het nut van zijne aanwezigheid zou hebben opgewogen tegen het tijdverlies waarop de zittingen hem te staan zouden zijn gekomen.

Artikelen 75 en 80. De in het Voorloopig Verslag aangevochten bepaling is kortweg onmisbaar; zonder die bepaling toch zou men zich aan de verplichting om een boek of ander geschrift over te leggen, kunnen onttrekken door de eenvoudige bewering, dat men het niet bezit. Waar de bedoelde aannemelijkheid begint en waar die eindigt, is eene vraag waarop onmogelijk een concreet antwoord te geven valt. De uitdrukking „aannemelijk maken” is met voordacht gekozen ten einde wel te doen uitkomen, dat de autoriteiten met een

minimum van bewijs, ja zelfs met hunne bloote gemoedelijke overtuiging, genoeg kunnen nemen. Te meer zal dit duidelijk zijn als men in aanmerking neemt, dat in belastingzaken, op enkele uitzonderingen na, nimmer van formeel bewijs sprake is.

Artikel 82. Er moge worden verwezen naar de algemeene opmerking vóór art. 1. Men verlangt de bedoeling der wet te kennen, maar de ondergeteekende zou toch alleen zijn persoonlijke bedoeling kunnen mededeelen. De ondergeteekende wil daaraan intusschen nog toevoegen, dat men zich van des Hoogen Raads cassatie wegens onvoldoende motiveering niet moet voorstellen dat ze even omvangrijk zal zijn als in strafzaken, juist omdat in belastingzaken geene formeele doch eene vrije bewijstheorie wordt gehuldigd.

Artikel 91. De straf, welke men in het Voorloopig Verslag wraakt, is in het belastingrecht geenszins iets nieuws. Zij komt reeds voor bij de vermogensbelasting (art. 34 der wet), bij de bedrijfsbelasting (art. 30) en in de Waardewet 1906, *Staatsblad* n°. 216 (art. 6). De tegenwoordige bepaling is om verschillende redenen milder dan de zooeven genoemde. Vooreerst sluit zij de verhooging uit zoo het beroep gegrond was op eene quaestie van wetsuitlegging; vervolgens kan de verhooging niet anders dan in tweede instantie worden opgelegd, en ten slotte heeft de reclamant het recht zijne aangifte te verbeteren en daardoor het verschil te beperken waarover de verhooging casu quo wordt berekend (verg. art. 90). In verreweg de meeste gevallen zal de toepassing der verhooging aan reclamants opzet of schuld te wijten zijn, en voor die gevallen acht de ondergeteekende het alleszins gemotiveerd de verhooging ook in deze wet op te nemen. Mocht zij in enkele gevallen onbillijk blijken, dan is nog altijd art. 110 der wet daar om den reclamant hulp te bieden.

Artikel 107. Het deed den ondergeteekende leed te ontwaren, dat de in dit artikel vervatte regeling ernstig bezwaar ontmoette. Te minder had hij zulks verwacht waar, zooals ook in het Voorloopig Verslag van andere zijde wordt opgemerkt, de Tweede Kamer met overgrootte meerderheid aan die regeling hare goedkeuring hechtte. Met die meerderheid is hij van gevoelen, dat de goede regeling der gemeentelijke inkomstenbelasting van dusdanig belang moet worden geacht, dat een inbreuk op het beginsel der geheimhouding, als hier wordt gemaakt, gerechtvaardigd is. Het zal duidelijk zijn, dat er gesproken moet worden van een inbreuk op, en niet van het laten varen van dat beginsel. In elk geval toch — sommige leden vestigden hierop al reeds de aandacht — zal de interne beweging van het inkomen niet aan de publiciteit worden prijsgegeven doch alleen het eindresultaat van die beweging bekend worden. En daar komt bij, dat feitelijk het geheim der inkomens nog beschermd wordt door de moeilijkheid voor den leek om de kohieren met vrucht te raadplegen.

Het denkbeeld om gelegenheid te geven tot heffing van gemeentelijke opcenten op de Rijksinkomstenbelasting is geenszins nieuw; het aanhangig wetsontwerp tot verruiming van het gemeentelijk belastinggebied behelst o. a. eene daartoe strekkende bepaling. Maar het geldt hier een punt, dat een onderdeel uitmaakt van het gemeentelijk belastingwezen en van de geldelijke verhouding tusschen Rijk en gemeenten. Eerst wanneer deze aangelegenheid weder aan de orde komt, zal daaraan de noodige aandacht zijn te schenken.

De ondergeteekende deelt niet in het, overigens blijkbaar meer in het voorbijgaan uitgesproken, gevoelen van den heer

GERRETSON, dat alleen krachtens raadsbesluit raadpleging van de Rijkskohieren geoorloofd zou zijn. Voor de meening, dat Burgemeester en Wethouders op eigen gezag daartoe kunnen overgaan, pleit vooreerst dat hun is opgedragen het opmaken der gemeentelijke kohieren (art. 264 Gemeentewet), en voorts de bepaling van art. 179^s der Gemeentewet, waar aan Burgemeester en Wethouders de behoorlijke voorbereiding van hetgeen de Raad te beslissen heeft, is opgedragen. Tot die behoorlijke voorbereiding zullen Burgemeester en Wethouders alle hun ten dienste staande middelen, waaronder ook de bevoegdheid uit het onderwerpelijke art. 107, vermogen aan te wenden. Dat de Raad, geroepen tot het vaststellen der gemeentelijke kohieren, daarbij alle gegevens zal mogen nagaan welke Burgemeester en Wethouders bij de samenstelling gebezigd hebben en dat hem dus de inhoud der Rijkskohieren niet mag worden onthouden, schijnt buiten twijfel.

In de tweede plaats stelt men de vraag of een besluit tot raadpleging der kohieren of tot het vragen van inlichtingen ook kan worden genomen alleen ten aanzien van bepaalde belastingplichtigen, eene vraag, waarvan de bevestigende beantwoording sommige leden het uithangen van hunne stem vóór het wetsontwerp bezwarend schijnt te zullen maken. De ondergeteekende meent, dat hier eene misvatting in het spel is. De vexatie die men vreest, zal geenszins gelegen zijn in het raadplegen van de Rijkskohieren of het vragen van inlichtingen alleen betreffende bepaalde personen, doch in het slechts gedeeltelijk *gebruik maken* van de verkregen gegevens. En dit laatste kan geschieden ook al heeft het gemeentebestuur *alle* gegevens geraadpleegd. Welk antwoord men alzo op de gestelde vraag wil geven, altijd zal de mogelijkheid blijven bestaan, dat bepaalde ingezetenen worden gespaard en andere, om de terminologie van het Verslag te bezigen, geplaagd (welke plagerij zal bestaan in het hun thuis zenden van een zoo juist mogelijken aanslag). Verlangt men van den ondergeteekende, na deze beschouwing, op de gestelde vraag alsnog een antwoord, dan zou hij zeggen, dat het vragen van inlichtingen ongetwijfeld tot bepaalde personen kan worden beperkt, aangezien de bevoegdheid tot het meerdere die tot het mindere in zich sluit. Hij vertrouwt voorts, dat de leden, welke van eene zoo groote bezorgdheid ten deze blijk gaven, wel zullen willen overwegen, dat het belang der gemeente voor de gemeentebesturen medebrengt den drang om de belastingen te doen opbrengen alles wat er inderdaad opgebracht moet worden, en dat dus de neiging om bepaalde personen te sparen, zal worden getemperd door het verlangen om, waar de gegevens tot verhooging der belastingopbrengst voor de hand liggen, van die gegevens gebruik te maken. Dat overigens die plaagzucht veel zou voorkomen, meent de ondergeteekende te mogen betwijfelen; zoo zij al bestaat, zal dat slechts in zeer kleine gemeenten het geval zijn.

Het voorstel, in het amendement FLESKENS-VAN SASSE VAN YSSELT belichaamd, is alleszins der overweging waard; de ondergeteekende stelt zich voor, dienaangaande met zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken overleg te plegen.

Artikel 128. Naar de ondergeteekende meent, bestaat er wel aanleiding om de in dit voorschrift genoemde personen, die veelal van een klein inkomen moeten leven, in het genot te laten van de tot dusver door hen genoten reductie. De bepaling zal uitteraard van tijdelijke werking zijn.

De Minister van Financiën,

BERTLING.

Ontwerp van wet tot heffing eener inkomstenbelasting.

BIJLAGE MEMORIE VAN ANTWOORD.

OVERZICHT van de belastingbepalingen betreffende naamlooze vennootschappen in enkele Europeesche Staten.

België.

Wet van 1 September 1913.

Art. 1. Ter vervanging van het evenredig patentrecht en van het evenredig mijnrecht, wordt eene belasting gevestigd op de werkelijke inkomsten en baten aangeduid bij deze wet en vastgesteld op de door haar bepaalde wijze, te weten:

1°. op de inkomsten van de actiën of eenigerlei aandelen, alsmede van de obligatiën, in burgerlijke of handelsvennootschappen op aandelen, welke in België haren maatschappelijke zetel of hare bestuurlijke hoofdinrichting hebben;

2°. enz.

Art. 3, § 1. De inkomsten, aan de taxe onderhevig krachtens n°. 1 van het eerste artikel, zijn:

a. de dividenden, interesten, interestaandelen en alle andere winsten te welken titel en onder welken vorm ook toegekend aan de aandeelhouders, met inbegrip van de geheele of gedeeltelijke aflossingen van het maatschappelijk kapitaal, verricht in geval van winsten;

b. de sommen gestort in de wettelijke reserve, de premiën van uitgifte van actiën of obligatiën boven pari en de reserven voortvloeiende uit het terugkopen van actiën of van aflossingen van obligatiën gedaan door middel van de zuivere winsten;

c. de interesten der obligatiën, welke ook de duur daarvan zij, en de premiën of loten toegekend aan de obligatiehouders.

§ 2. Vallen niet onder toepassing van § 1 de inkomsten uitgedeeled door middel van reeds ten laste van de vennootschap in de taxe aangeslagen sommen, evenmin de winsten bestemd tot de herstelling van reeds in de taxe aangeslagen reserven.

§ 3. In geval van verdeeling van het maatschappelijk bezit, ten gevolge van liquidatie of uit eenigerlei anderen hoofde, wordt tot grondslag van de taxe genomen het gezamenlijk bedrag der sommen, onder de aandeelhouders verdeeld in geldspeciën, in titels of anderszins, na aftrek van het nog uit te keeren werkelijk aangezuiverde maatschappelijk kapitaal, alsmede van de reserven of andere sommen, in de taxe reeds aangeslagen uit kracht van § 1, en der wettelijke reserven, die vroeger aan het patentrecht onderworpen waren.

Art. 7, § 1. De taxe wordt gesteld op 4 t. h. van de belastbare inkomsten, winsten of wedden.

§ 2. Die taxe wordt tot de helft verminderd voor het gedeelte der inkomsten, andere dan de interesten, premiën of loten van obligatiën (litt. c van § 1 van art. 3), dat evenredig overeenstemt met de winsten behaald in afzonderlijke inrichtingen, gelegen in het buitenland of in de kolonie.

Worden geacht afzonderlijke inrichtingen te zijn, die welke een bijzonder bestuur en een bijzonder personeel, alsmede eene afzonderlijke boekhouding hebben.

Pruisen.

Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19 Juni 1906.

§ 1. Einkommensteuerpflichtig sind:

1. u. s. w.

4. Aktiengesellschaften, Kommanditgesellschaften auf Aktien und Berggewerkschaften sowie diejenigen eingetragenen Genossenschaften, deren Geschäftsbetrieb über den Kreis ihrer Mitglieder hinausgeht;

5. u. s. w.

§ 15. Als steuerpflichtiges Einkommen der in § 1, Nr. 4 und 5 bezeichneten steuerpflichtigen gelten unbeschadet der Vorschrift im § 5, Nr. 1 die Überschüsse, welche als Aktienzinsen oder Dividenden, gleichviel unter welcher Benennung, unter die Mitglieder verteilt werden, und zwar

unter Hinzurechnung der zur Tilgung der Schulden oder des Grundkapitals, zur Verbesserung oder Geschäftserweiterung sowie zur Bildung von Reservefonds — soweit solche nicht bei den Versicherungsgesellschaften zur Rücklage für die Versicherungssummen bestimmt sind — verwendeten Beträge,

jedoch nach Abzug von 3½ Prozent des eingezahlten Aktienkapitals. An u. s. w.

§ 17. Die Einkommensteuer beträgt, soweit nicht § 18 Anwendung findet, jährlich bei einem Einkommen

von mehr als:	bis einschliesslich:	Mark.
900	1050	6
1050	1200	9
1200	1350	12
1350	1500	16
1500	1650	21
u. s. w.		
9500	10500	300

Sie steigt bei höheren Einkommen

von mehr als:	bis einschliesslich:	in Stufen von:	um je
Mark.	Mark.	Mark.	Mark.
10 500	30 500	1000	30
30 500	32 000	1500	60
32 000	78 000	2000	80
78 000	100 000	2000	100

Bei Einkommen von mehr als 100 000 Mark bis einschließlich 105 000 Mark beträgt die Steuer 4000 Mark und steigt bei höheren Einkommen in Stufen von 5000 Mark um je 200 Mark.

Saksen.

Einkommensteuergesetz vom 24 Juli 1900 und 1 Juli 1902.

§ 1. Im Königreich Sachsen wird eine allgemeine Einkommensteuer erhoben.

Dieser Steuer unterliegt das gesamte, nach den Bestimmungen des gegenwärtigen Gesetzes zu berechnende jährliche reine Einkommen des Beitragspflichtigen.

§ 4. Beitragspflichtig sind ferner, vorbehaltlich der in §§ 5 u. 6 bestimmten Beschränkungen und Befreiungen, die juristischen Personen und die mit dem Rechte des Vermögenserwerbs ausgestatteten Personenvereine und Vermögensmassen, und zwar:

a. die Personenvereine, welche Ueberschüsse als Aktienzinsen oder Dividenden, gleichviel unter welcher Benennung, unter die Mitglieder verteilen, hinsichtlich der im Durchschnitte der letzten 3 Kalenderjahre oder, wenn noch nicht so lange Verteilungen stattgefunden haben, im Durchschnitte der letzten 2 Kalenderjahre oder im letzten Kalenderjahre verteilten Ueberschüsse;

b. u. s. w.

§ 12. Die Steuer beträgt:

in Klasse		bei einem Einkommen		
1a	von über	400 bis	500 M.	1 M.
1	„ „	500 „	600 „	2 „
2	„ „	600 „	700 „	3 „
3	„ „	700 „	800 „	4 „
u. s. w.				
10	„ „	1900 „	2200 „	36 „
u. s. w.				
20	„ „	5300 „	5800 „	180 „
u. s. w.				
29	„ „	10 000 „	11 000 „	380 „

Von da bis zu einem Einkommen von 100 000 M. steigen die Klassen um je 1000 M. und bei Einkommen von über 100 000 M. um je 2000 M. Die Steuersätze steigen bis zu 20 000 M. Einkommen, Klasse 38, um je 40 M., von da bis zu 34 000 M. Einkommen, Klasse 52, um je 45 M., von da bis zu 73 000 M. Einkommen, Klasse 91, um je 50 M. und von da bis zu 100 000 M. Einkommen, Klasse 118, um je 60 M. Bei allen weiteren Steuerklassen beträgt die Steuer fünf vom Hundert desjenigen Einkommens, mit welchem die vorausgehende Klasse endet.

Für u. s. w.

Beieren.

Einkommensteuergesetz vom 14 August 1910.

Artikel 1.

I. Einkommensteuerpflichtig sind:

I. u. s. w.

4. die juristischen Personen und nicht rechtsfähigen Vereine, die in Bayern ihren Sitz haben, insbesondere:

a. Erwerbsgesellschaften, wie Aktiengesellschaften, Kommanditgesellschaften auf Aktien, Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Genossenschaften, Berggewerkschaften;

b. u. s. w.

Artikel 7.

I. Als das Einkommen der Steuerpflichtigen gelten seine gesamten Jahresreineinkünfte in Geld und Geldeswert u. s. w.

Artikel 14.

I. u. s. w.

V. Bei den im Art. 1, Abs. I, Ziff. 4, a besonders bezeichneten Erwerbsgesellschaften sind an dem Steuerbaren Reinertrage zwei vom Hundert des eingezahlten Aktienkapitals, der eingezahlten Stammanteile oder Geschäftanteile der Mitglieder und bei Berggewerkschaften zwei vom Hundert des Grundkapitals aus Erwerbspreis und Kosten der Anlage und Erweiterung der Einrichtung bis zum Höchstbetrage von fünfzig vom Hundert dieses Reinertrags vor der Steuerberechnung abzusetzen.

VI. u. s. w.

Artikel 17.

I. Die Einkommensteuer wird nach Maszgabe des Tarifs berechnet, der dem Gesetz als Anlage beigegeben ist.

II. u. s. w.

Tarif für die Berechnung der Einkommensteuer.

Stufe	Einkommen.		
	von mehr als	bis einschließlich	
	M.		
1.	600 —	700	1,—
2.	700 —	800	2,—
3.	800 —	900	3,—
u. s. w.			
65	10 000 —	10 200	287,—
u. s. w.			
97	20 000 —	20 500	655,—
w. s. w.			
187	100 000 —	102 000	4 561,—
u. s. w.			
211	148 000 —	150 000	7 321,—

Bei Einkommen von mehr als 150 000 M. bis einschließlich 300 000 M. steigen die Stufen um je 5000 M., bei solchen von mehr als 300 000 M. um je 10 000 M.; die Steuer beträgt dann fünf vom Hundert desjenigen Einkommens, mit dem die vorausgehende Stufe endet.

Italië.

In Italië wordt krachtens eene wet van 24 Augustus 1877 eene belasting geheven op inkomsten uit roerend vermogen (ricchezza mobile), waaraan zoowel fysieke als rechtspersonen onderworpen zijn.

Voor de berekening van het belastbaar inkomen wordt het werkelijk inkomen in de meeste gevallen in eene bepaalde verhouding verminderd naar gelang van de bron, waaruit het inkomen wordt verkregen. Bij tijdelijke inkomsten uit samenwerking van kapitaal en arbeid verkregen (handel en nijverheid) bedraagt de vermindering 20/40.

De belasting bedraagt 20 percent van het belastbaar inkomen, welk bedrag bij eene wet van 12 Januari 1909 voor een tijdperk van 5 jaar met 2 percent is verhoogd.

Voor zoover de belasting niet bij de bron geheven wordt, wordt zij bovendien vermeerderd met 2 percent voor perceptiekosten.

De Commissie van Rapporteurs betreurt, dat in deze Memorie van Antwoord niet ingegaan wordt op verschillende in het Voorloopig Verslag gestelde vragen, hetgeen wel is waar voor een deel op rekening gesteld kan worden van de bijzondere tijdsomstandigheden, maar voor een ander deel geen aannemelijke verklaring vindt.

Ditzelfde geldt voor sommige beschouwingen in het Voorloopig Verslag. Zoo wordt in de Memorie van Antwoord elke terugslag gemist op het in § 5 van het Voorloopig Verslag aangevoerde betreffende de onbillijkheid om de vermenigvuldigingscijfers van de belastbare opbrengst van het gebouwde en ongebouwde te verhoogen, alvorens eene herziening dier opbrengst is tot stand gekomen, en om, zelfs na de herschatting, bedoelde cijfers te verhoogen, gelet op den tegenwoordigen rentestandaard.

Dat de Minister in zijn antwoord op sommige opmerkingen der Commissie eene minder aangename stemming verraadt, meent de Commissie niet verder in het licht te moeten stellen.

Na de verklaring van den Minister, dat het hem niet doenlijk is „thans een behoorlijk omlijnd financieel programma aan te bieden”, schijnt twijfel gewettigd, of Zijne Excellentie er wel prijs op stelt dit wetsontwerp alsnog behandeld te zien. Immers is dit als een integreerend deel van ieder toekomstig financieel programma te beschouwen, en bovendien zal de versterking der middelen, die daarvan wordt verwacht, eene andere zijn dan men zich bij de indiening moet hebben voorgesteld.

De Commissie meent niettemin het antwoord des Ministers ter kennis van de Kamer te moeten brengen.

2°. *Memorie van Antwoord betreffende het Ontwerp van wet tot instelling van raden van beroep voor de directe belastingen en vaststelling van algemeene bepalingen betreffende het beroep op die colleges.*

Artikel 2. Waar niet bepaald is, dat de benoeming van leden van de raden van beroep door de rechtbank moet ge-

schieden op iemands verzoek, is het vanzelf sprekend, dat de rechtbank die benoeming ambtshalve verricht, evenzeer als de Gedeputeerde Staten dat ambtshalve doen. In dien zin zijn dan ook altijd toegepast art. 29 der wet op de vermogensbelasting, art. 58 der wet op de personeele belasting, art. 31 der Wijnwet van 20 Juli 1870, *Staatsblad* n°. 127 (thans gewijzigd) en art. 80, § 1, der Suikerwet. Wel pleegt vanwege het Departement van Financiën de aandacht der rechtbanken gevestigd te worden op benoemingen die eerlang behooren plaats te vinden; de eerste ondergeteekende zal overwegen of er termen zijn die waarschuwingen ook voor het vervolg te doen uitgaan.

Artikel 3, juncto artikel 7. Artikel 7, sprekende van verschillende gevoelens, bedoelt daarmede de gevoelens der stemmenden. Uit die gevoelens zal de voorzitter casu quo eene keus moeten doen.

De Minister van Financiën,
BERTLING.

De Minister van Justitie,
B. ORT.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 1 October 1914.

VAN DEN BERG.

WOLTJER.

KRAUS.

DE VOS VAN STEENWIJK. ¹⁾

¹⁾ Het lid der Commissie, de heer VAN DER KUN, is vóór de vaststelling van dit Eindverslag overleden.